

OCO

Stel je vraag over
onderwijs in Amsterdam

Onderwijs Consumenten
Organisatie
onafhankelijke
informatie

Naar het voortgezet onderwijs

Programma

- ✓ Wat is OCO?

- ✓ De overstap van groep 8 van de basisschool naar het voortgezet onderwijs:
 - Schooladvies
 - Schoolkeuze
 - Loting

- ✓ Overzicht data 2022 en handige websites

Wat is OCO?

Onderwijs Consumenten Organisatie:

- Voor Amsterdamse leerlingen en hun ouders
- Vraag, probleem of klacht
- Schoolkeuzeinformatie
- Onafhankelijke organisatie
- Bel (020) 330 63 20 of app (06) 1600 4600

De school is eerste aanspreekpunt! Voorbeeldvragen:

- ‘Ben ik verplicht de ouderbijdrage te betalen?’
- ‘Wie bepaalt of mijn kind blijft zitten?’
- ‘Tot welke leeftijd is mijn kind leerplichtig?’
- ‘Help, mijn kind wordt gepest!’
- ‘Zijn er tips voor het 10-minutengesprek?’

Deel 1

Schooladvies

Pad naar de toekomst

werk leven lang leren

mbo

1 tot 4 jaar

hbo

4 jaar

universiteit

minimaal 3 jaar

pro

5 jaar

vmbo (b/k/t)

4 jaar

havo

5 jaar

vwo

6 jaar

basisschool 8 jaar

Schooladvies

- ✓ Bepaalt niveau aanmelding.
- ✓ Ten minste twee professionals betrokken.
- ✓ Voorlopig advies in groep 7, definitief advies in groep 8.
- ✓ Gebaseerd op:
 - kennis en vaardigheden in groep 6, 7 en 8
 - sociaal emotionele ontwikkeling
 - werkhouding, motivatie en gedrag.
- ✓ Uitreiking oki-doc aan ouders groep 8 verplicht.

Eindtoets en heroverweging

- ✓ Centrale eindtoets: wettelijk verplicht, objectief beeld, extra kans. De eindtoets komt pas na het schooladvies (wettelijk bepaald) en na de centrale loting & matching (bepaald in kernprocedure).
- ✓ Ouder(s)/verzorger(s) en leerling hebben recht op een heroverwegingsgesprek als de score op de eindtoets ('toetsadvies') hoger is dan het eerdere schooladvies. Het advies mag alleen omhoog en niet omlaag. Als de school bij een hogere score het advies niet ophoogt, dan is de school verplicht dit te motiveren. Kortom: 'ophogen, tenzij'.
- ✓ Is de leerling al met het eerdere advies (via matching) geplaatst op een brede scholengemeenschap? Dan is daar waarschijnlijk ook plek met het opgehoogde advies. Geen plek? Dan aanmelden op een school waar nog plaats is (geen nieuwe matching).

Mogelijke schooladviezen

- ✓ praktijkonderwijs
- ✓ vmbo-b
- ✓ vmbo-b/k
- ✓ vmbo-k
- ✓ vmbo-t
- ✓ vmbo-t/havo
- ✓ havo
- ✓ havo/vwo
- ✓ vwo (atheneum of gymnasium is geen apart advies)

- ✓ kopklas

praktijkonderwijs, 5 jaar

- ✓ In Amsterdam circa 3% (Statline 3e leerjaar 2021/2022).
- ✓ Voor leerlingen die een vak kunnen leren, maar een route via het vmbo niet geschikt is. Het doel is zelfstandig wonen en werken.
- ✓ Het onderwijs is sterk op de praktijk gericht. Veel individuele begeleiding. Kleine klassen.
- ✓ Alleen toelaatbaar na testen (leerachterstand en IQ) en toelaatbaarheidsverklaring (TLV).
- ✓ Een startkwalificatie (minimaal mbo niveau 2) is niet verplicht voor pro-leerlingen. Leerlingen stromen uit naar (begeleid) werk. Als leerlingen willen doorleren stromen ze in op een entree-opleiding (mbo niveau 1), of als de entree-opleiding reeds geïntegreerd was in het praktijkonderwijs naar mbo niveau 2.

vmbo, 4 jaar

- ✓ Verdeling Amsterdamse leerlingen in het voortgezet onderwijs over de vier leerwegen in het vmbo: (circa) 8% vmbo-b, 12% vmbo-k, 2% vmbo-g en 19% vmbo-t (*Statline 3e leerjaar 2021/2022*).
- ✓ Centraal examen in vijf vakken op vmbo-b en vmbo-k, en in zes vakken op vmbo-(g)t (mavo). Examen in zeven vakken voor doorstroomrecht vanaf vmbo-g/t (mavo) naar 4 havo. Bepaling leerweg (door school) en profielkeuze (door leerling) eind 2e leerjaar. Meer info: Welke vakken krijg je op het vmbo en de mavo?
- ✓ Met vmbo-diploma nog kwalificatieplichtig, verder leren. Diploma vmbo-b geeft toegang tot niveau 2 opleiding in mbo. Diploma vmbo-k en vmbo-(g)t (mavo) geven allebei toegang tot niveau 3 of niveau 4 in mbo. Met diploma vmbo-t (of mavo) is ook 'stapelen' mogelijk naar 4 havo (doorstroomrecht bij extra vak).

Profielen in het vmbo

- ✓ Tien beroepsgerichte profielen voor vmbo-b en vmbo-k (en vmbo-g):
 - economie en ondernemen
 - horeca, bakkerij en recreatie
 - zorg en welzijn
 - bouwen, wonen en interieur
 - produceren, installeren en energie
 - mobiliteit en transport
 - media, vormgeving en ict
 - maritiem en techniek
 - groen
 - dienstverlening en producten

- ✓ Als je al weet waar je interesse ligt, let dan op dat niet iedere school elk profiel biedt. Let ook op onderscheidende praktijkvakken in het profiel.

- ✓ Vmbo-t heeft vier profielen: techniek, zorg & welzijn, economie, groen.

havo, 5 jaar

- ✓ In Amsterdam circa 21% (*Statline 3e leerjaar 2021/2022*).
- ✓ Theoretischer dan vmbo, meer huis- en leerwerk dan op vmbo.
- ✓ In onderbouw naast Engels twee moderne vreemde talen: meestal Frans en Duits (soms Spaans). Meer info: Welke vakken krijg je op het havo?
- ✓ Centraal examen in zeven vakken. Profielkeuze eind derde leerjaar:
 - cultuur en maatschappij (C&M)
 - economie en maatschappij (E&M)
 - natuur en gezondheid (N&G)
 - natuur en techniek (N&T)
- ✓ Havo-diploma vormt startkwalificatie leerplichtwet. Diploma geeft toegang tot vervolgopleiding op hbo. Met diploma is ook 'stapelen' mogelijk naar 5 vwo.

vwo, 6 jaar

- ✓ In Amsterdam circa 29% (*Statline 3e leerjaar 2021/2022*).
- ✓ Theoretischer dan havo. Nog meer huis- en leerwerk dan op havo.
- ✓ In onderbouw naast Engels twee moderne vreemde talen: vaak Frans en Duits (soms Spaans). Op gymnasium ook Latijn en Grieks. Meer info: Welke vakken krijg je op het vwo?
- ✓ Centraal examen in acht vakken. Profielkeuze eind derde leerjaar:
 - cultuur en maatschappij (C&M)
 - economie en maatschappij (E&M)
 - natuur en gezondheid (N&G)
 - natuur en techniek (N&T)
- ✓ Diploma vormt startkwalificatie leerplichtwet. Diploma geeft toegang tot vervolgopleiding op hbo of universiteit.

Profielkeuze

vmbo-b en vmbo-k (en vmbo-g)

10 beroepsgerichte profielen
profielkeuze eind leerjaar 2

- economie en ondernemen
- horeca, bakkerij en recreatie
- zorg en welzijn
- bouwen, wonen en interieur
- produceren, installeren en energie
- mobiliteit en transport
- media, vormgeving en ict
- maritiem en techniek
- groen
- dienstverlening en producten

vmbo-t

profielkeuze
eind leerjaar 2

- techniek
- zorg en welzijn
- economie
- groen

havo en vwo

profielkeuze
eind leerjaar 3

- natuur en techniek
- natuur en gezondheid
- economie en maatschappij
- cultuur en maatschappij

Examens en vervolgopleiding

vmbo-b

centraal
examen in
5 vakken
(cspe voor
profielvak)

met diploma
toegang tot
mbo-2

vmbo-k

centraal
examen in
5 vakken
(cspe voor
profielvak)

met diploma
toegang tot
mbo-3 en
mbo-4

vmbo-(g)t

centraal
examen in
6 vakken
(7 voor door-
stroomrecht)

met diploma
toegang tot
mbo-4

of stapelen
naar 4-havo
(mits extra
examenvak)

havo

centraal
examen in
7 vakken

met diploma
toegang tot
hbo

of stapelen
naar 5-vwo

vwo

centraal
examen in
8 vakken

met diploma
toegang tot
hbo en
universiteit

Deel 2

Schoolkeuze

Keuzegids en open dagen

- ✓ Gebruik de Keuzegids VO (of keuzegidsamsterdam.nl) om de scholen te om scholen te selecteren die je wil bezoeken op open dagen.
- ✓ Scholen verschillen. Er is niet zoiets als 'de beste school'. Er zijn wel scholen die beter bij je kind passen dan andere scholen. Maak een lijstje vragen die je stelt op de open dag van iedere school die je bezoekt, of waarop je het antwoord opzoekt in de schoolgids van de school.
- ✓ Kiezen = vergelijken! Ga op meer scholen kijken dan alleen de school om de hoek of de school van vrienden. Ga met je kind mee naar open dagen om te laten zien hoe belangrijk schoolkeuze is en om je betrokkenheid te tonen als ouder. Of zorg dat je kind met vrienden gaat en bespreek de open dag samen thuis.

Lijstlengte en plaatsingsgarantie

- ✓ Een voldoende lange voorkeurslijst geeft recht op plaatsingsgarantie.
Vereiste lijstlengte:
 - 4 scholen bij de adviezen vmbo-b, vmbo-b/k of vmbo-k.
 - 6 scholen bij de adviezen vmbo-t en vmbo-t/havo.
 - 12 scholen bij de adviezen havo, havo/vwo en vwo.

- ✓ Een school die 2x op de voorkeurslijst staat, met een 'gewone' klas en een 'profielklas', telt als 1 school.

- ✓ Bij nader inzien ontevreden met je plek? In de 'afroondingsfase' volgt nog een centrale loting & matching met scholen waar dan nog plek is. Je mag meedoen, je plek teruggeven en opnieuw meeloten.

Voorkeurslijst maken

- ✓ Je kunt alleen scholen selecteren die passen bij je schooladvies.
- ✓ Maak eerst een voorkeurslijst op kladpapier waarop je ook de gegevens noteert die jij het belangrijkste vindt om te vergelijken. Nummer de scholen in volgorde van 'echte' voorkeur.
- ✓ Lastig om een lijst met 12 scholen te maken? Begin met je bovenste voorkeuren, streep daarna af waar je zeker niet heen wil. Wil je bijvoorbeeld juist wel of juist geen brede school? Zoek je een vernieuwend onderwijsconcept waar je als leerling veel verantwoordelijkheid krijgt of een regulier school met veel structuur? Vind je de afstand belangrijk? Als je er niet uitkomt kan de basisschool helpen, of bel je OCO.

Digitaal aanmelden

- ✓ In de aanmeldperiode geef je de voorkeuren digitaal door. Ruim van tevoren ontvang je hiervoor (per mail) de logingegevens.
- ✓ De volgorde van (inleveren van je) digitale aanmelding heeft geen invloed op de loting.
- ✓ De aanmeldperiode duurt 9 dagen, wacht niet tot de laatste dag.

Hardheidsclausule

- ✓ Indien plaatsing op een specifieke school nodig is vanwege een combinatie van: individuele persoonlijke kenmerken, gezondheid- en/of thuissituatie. *(Toelichting schoolbestuur bij LKC / Onderwijsgeschillen: Voor kinderen met visuele, auditieve handicap, of afhankelijkheid van rolstoel. Of bij zeer ernstige actuele ziekte, zelf of in directe familiesfeer, of recent overlijden van een ouder).*
- ✓ Scholen mogen voor de hardheidsclausule maximaal 2% inzetten van hun capaciteit (in de brugklas/eerste klas).
- ✓ Verzoek indienen bij de betreffende school of schoolbestuur. Indien toegewezen dan verzekerd van plaats voordat matching begint, maar het systeem vraagt (toch) nog wel digitale aanmelding met een voorkeurslijst. Indien afgewezen, dan meedoen met centrale loting en matching zonder dat voorrang op basis van hardheidsclausule geldt.

Vorrang

- ✓ Aantal scholen verleent vorrang aan:
 - leerlingen van basisschool met hetzelfde onderwijsconcept
 - leerlingen vanuit het speciaal (basis)onderwijs
 - leerlingen kopklas naar 'eigen' school.

- ✓ Vorrang is alleen geldig op de school van eerste voorkeur. Je moet de vorrang wel zelf aangeven. In de week na de aanmeldperiode controleert de VO-school waar je vorrang vraagt of die klopt.

- ✓ Er kan ook geloot worden tussen vorrangsl leerlingen.

Intake vakscholen

Drie vakscholen stellen intake verplicht (met positief resultaat) voordat ze op de voorkeurslijst gezet mogen worden. Check de schoolwebsites voor data intake!

- ✓ Horeca Vakschool Hubertus & Berkhoff
(vmbo-b, vmbo-b/k, vmbo-k, vmbo-t)
- ✓ Mediacollege Amsterdam
(vmbo-b, vmbo-b/k, vmbo-k, vmbo-t)
- ✓ IVKO kunstschool
(vmbo-t, vmbo-t/havo, havo)

Deel 3

Loting

Centrale loting

- ✓ De lotingscomputer geeft iedere leerling 'blind' een lotnummer en zet daarmee de leerlingen in een denkbeeldige rij.
- ✓ Als een leerling in deze denkbeeldige rij aan de beurt is, dan kijkt de computer naar de voorkeurslijst van die leerling. Is er nog plek op de school van 1e voorkeur, dan word de leerling daar geplaatst. Al vol? Dan kijkt de computer naar de volgende voorkeur, tot de leerling een plek heeft. Daarna is de leerling met het volgende lotnummer aan de beurt.
- ✓ De meeste leerlingen eindigen in hun top-5. Toch valt ongeveer een leerling per klas daarbuiten (4% in 2022, circa 300 leerlingen). Houd rekening met een teleurstelling, het blijft een loting! Als je kind goed geplaatst is, heb dan ook oog voor anderen die laag op hun voorkeurslijst terecht zijn gekomen.

Veel populaire scholen op je lijst?

- ✓ Je hoeft niet uit angst populaire scholen waar je graag heen wil weg te laten, je verkleint je kansen daarmee niet op een plek op een andere school.
- ✓ Besef wel dat als je veel scholen op je lijst hebt waar eerdere jaren veel leerlingen zijn uitgeloot, je met een slecht lotnummer een grotere kans hebt om onderaan je lijst uit te komen. Denk dan extra goed na over (de volgorde van) de onderste scholen op je voorkeurslijst.
- ✓ Wil je precies weten waar hoeveel geloot is? Kijk dan in tabel 2 in dit rapport met de cijfers van afgelopen jaren.

Voor- en nadelen

Dit lotingsysteem (DA-STB, in de praktijk gelijk aan RSD) heeft voordelige en nadelige eigenschappen, als twee kanten van een medaille. Voordelen:

- Iedereen in één keer geplaatst.
- Meeste leerlingen op hun 1e 'echte' voorkeur.
- Geen 'strategische' (veilige) keuze, zicht op 'echte' voorkeuren.

Nadelen kunnen gevoel van onrechtvaardigheid geven:

- Lange lijst nodig: school #12 is geen 'echte voorkeur' meer.
- Lange staart: leerlingen met zwak lotnummer eindigen laag op voorkeurslijst (DA-MTB minder lange staart, veel minder op #1).
- Verdringingseffect: leerlingen raken voorkeursplek kwijt aan voorrangsléerlingen, of aan leerlingen met sterkere lotnummers die de school niet als 1e voorkeur hadden.

Proefmatching

- ✓ Scholen geven in de Keuzegids op wat hun capaciteit is. De soorten klassen en het aantal stoelen per klas worden (als 'capaciteitsgroep') ingevoerd in de lotingscomputer, zodat de computer weet hoeveel leerlingen per schooladvies een school kan plaatsen.
- ✓ Aan de hand van een 'proefmatching' bespreken de schoolbesturen of scholen hun capaciteit nog kunnen optimaliseren, door klassen voor schoolsoorten waar minder behoefte aan is te veranderen in klassen waar meer vraag naar is.
- ✓ Bij de proefmatching zijn getuigen en een notaris aanwezig.

Werking plaatsingsgarantie

- ✓ Als de lotingscomputer in de 'echte' centrale loting niet alle leerlingen kan plaatsen, dan voegt de computer 4% capaciteit toe. Lukt het dan nog niet, dan gaan de schoolbesturen 'handmatig' stoelen bijplaatsen.
- ✓ Leerlingen worden in volgorde van 'omgekeerd lotnummer' behandeld, zodat leerlingen niet dubbel profiteren van een goed lotnummer of dubbel pech hebben met een slecht lotnummer. De leerling met het slechtste lotnummer die geplaatst is op de laagste voorkeur is het eerste aan de beurt om de extra gecreëerde (4%) capaciteit te vullen en wordt op deze manier alsnog geplaatst op de eerste voorkeur.
- ✓ Feitelijk vindt er met de omgekeerde lotnummers een nieuwe lotingsronde plaats waarin de extra (4%) capaciteit verdeeld wordt.

Werking staartverbetering

- ✓ De extra (4%) capaciteit die niet op is gegaan aan de plaatsingsgarantie wordt ingezet voor de staartverbetering. Dat is het opschuiven van de slechtst geplaatste leerlingen naar een hogere plek op hun voorkeurslijst.
- ✓ Ook hiervoor zijn leerlingen in volgorde van omgekeerd lotnummer aan de beurt en wordt bij (verbetering van de) plaatsing de volgorde van de voorkeurslijst aangehouden.
- ✓ De staartverbetering wordt alleen toegepast, zover er nog extra capaciteit beschikbaar is, voor leerlingen die zijn geplaatst op hun:
 - 3e of 4e voorkeurschool (vmbo-b, vmbo-b/k, vmbo-k)
 - 5e of 6e voorkeurschool (vmbo-t, vmbo-t/havo)
 - 9e t/m 12e voorkeurschool (havo, havo/vwo of vwo)

Cijfers uit 2022

- ✓ Bijna 8.000 leerlingen deden mee aan de centrale loting & matching van 2022, waarvan bijna 1.000 leerlingen van buiten Amsterdam.
- ✓ Gemiddeld werd 75% van de leerlingen geplaatst op de 1e voorkeur (varierend van 91% met advies vmbo-k tot 66% met advies havo/vwo). Voor specifieke scholen kunnen de percentages veel lager liggen.
- ✓ 92% van de leerlingen kreeg een plek binnen de top-3 van hun voorkeurslijst.
- ✓ 96% van de leerlingen kreeg binnen hun top-5 een plek. 299 leerlingen vielen buiten hun top-5, waarvan 17 op de 11e school en 33 op de 10e school van hun voorkeurslijst.

Waarom loten?

- ✓ Scholen mogen geen leerlingen selecteren, door bijvoorbeeld van leerlingen met dezelfde schooladviezen de leerlingen met hogere scores voorrang te geven. Om iedereen met hetzelfde schooladvies gelijk te behandelen is loting nodig om gewilde plaatsen te verdelen.
- ✓ Rond het jaar 2000 werden er al tientallen kinderen uitgeloot op verschillende Amsterdamse VO-scholen. In 2011 bereikten deze afzonderlijke lotingen een piek met 623 uitgelote kinderen op 14 verschillende scholen. In 2015 is een centrale loting ingevoerd.
- ✓ In totaal is er voldoende plaats in het Amsterdamse VO, maar er zijn scholen waar meer leerlingen naar toe willen dan er plek is. Loting verdeelt deze schaarste, maar kan die niet oplossen. Loting is pas niet meer nodig als vraag en aanbod beter aansluiten.

Transparantie

- ✓ Via een persoonlijke inlogcode kunnen alle ouders en leerlingen tegelijkertijd online hun plaatsingsbericht inzien. Dan krijgen ze ook het lotnummer te zien en de positie(s) op de reservelijst van scholen waar ze zijn uitgeloot.
- ✓ De centrale loting & matching wordt uitgevoerd in aanwezigheid van een notaris, een afvaardiging van de Gemeente Amsterdam, de schoolbesturen uit het PO en VO en ouders.
- ✓ Wetenschappers van (o.a.) de VU en UvA begeleiden de centrale loting & matching. Jaarlijks brengen ze een openbaar rapport uit met de resultaten en een analyse. OCO heeft de rapporten van de afgelopen jaren op een overzichtspagina op de website staan.

Data 2023

- ✓ ScholenArenA: 4/5 november 2022
- ✓ Definitief schooladvies: uiterlijk 15 februari 2023
- ✓ Open dagen: januari en februari 2023
- ✓ Aanmelding: 6 maart t/m 16 maart 2023
- ✓ Plaatsingsuitslag: 6 april 2023 (online in te zien)
- ✓ Centrale Eindtoets: 18, 19 en 20 (facultatief) april 2023
- ✓ Heroverweging schooladvies: uiterlijk 2 juni 2023

Handige websites

✓ keuzegidsamsterdam.nl

Website van de Amsterdamse VO-schoolbesturen met de schoolinfo uit de Keuzegids VO Amsterdam in digitale vorm, antwoorden op veelgestelde vragen en een digitale voorkeurslijst.

✓ scholenopdekaart.nl

Landelijke website met veel extra informatie, zoals uitgebreide scores tevredenheidsonderzoeken en onderwijsresultaten.

✓ onderwijsconsument.nl

De website van OCO biedt een digitale scholenzoeker (filterbaar op schooladvies), met o.a. bijzondere (keuze)vakken, video's, schoolgidsen, kwaliteitsoordeel inspectie. Ook bevat de website antwoorden op veelgestelde vragen en informatie over rechten en plichten.

**Stel je vraag over
onderwijs in Amsterdam**

Telefoon (020) 330 63 20

WhatsApp 0616 004600

onderwijsconsument.nl